

Verzichte komedie over eten en seks

THEATER La Grande Bouffe van Toneelgroep Amsterdam en NT Gent. Gezien 28/2 in de Stadsschouwburg. Aldaart/m 28/3 en 71/m 17/4. Tournee t/m 15/5. Meer info op www.toneelgroepamsterdam.nl

En weer valt het decor uit de lucht. Regisseur Johan Simons liet het eerder gebeuren in *Platform* (een berg vuilnis) en *Drei Farben* (een auto), dit keer is het een berg in plastic verpakt vlees dat op het toneel klappt.

La Grande Bouffe (De grote schranspartij), de schandaalfilm uit 1973 van Marco Ferreri over vier mannen die zich letterlijk dood eten, wordt op het toneel gezet door Toneelgroep Amsterdam en NT Gent. Voor Johan Simons is het zijn laatste regie in de lage landen voordat hij in september naar Duitsland vertrekt om artistiek leider te worden van de Münchner Kammerspiele. Hij laat ons achter met een strenge waarschuwing over de functie van kunst, verpakt als verzichte komedie.

Simons dient de zaak op als een reconstructie. De twee vrouwen die bij het bacchanaal een rol spelen, een onderwijzeres (Elsie de Brauw) en een prostituee (Chris Nietveld), zetten de mannen in als zetstukken bij hun terugblik, en de voorstelling begint als de lijken al onder plastic liggen. De vier – een piloot (Jacob Derwig), een televisiepersoonlijkheid (Steven van Watermeulen, grotesk hilarisch), een rechter (Aus Greidanus jr.) en een chefkok (Wim Opbrouck, opvallend ingehouden maar daardoor grimmiger) – verzamelen zich in het buitenhuis van een van hen, kopen de meest exquise ingrediënten en eten tot ze erbij neervallen. Seks is broodnodig en zo komen de vrouwen in het spel. Psychologie of motivatie worden niet bijgeleverd.

Al vaker hekelde Simons in interviews de afzijdige houding van het Nederlandse theaterpubliek dat liever amusement ziet dan polemieken, en nu zullen we het krijgen ook. We krijgen wanstaltige neptieten voorgeschoteld, seks tussen de vleeshopen, eindeloze poep- en pieshumor en een scène als een ware schensymphonie. De acteurs blijven komedie spelen, ook al is het halverwege duidelijk niet meer grappig. Net als in *Instinct* hanteert Simons een geëxalteerde speelstijl, tegen het schmieren aan, waarmee mindere acteurs genadeloos door de mand zouden vallen. Alle middelen worden ingezet, steeds door de vrouwen geprepareerd op de requisitentafel achterop het toneel, op dezelfde manier als de mannen

steeds nieuwe gerechten uit de keuken binnenbrengen.

De voorstelling speelt in een nogal kaal decor, maar heeft een zogeheten 'beeldconcept' van kunstcriticus en curator Anna Tilroe, dat voornamelijk bestaat uit projecties op de achtermuur van kunstwerken uit de afgelopen eeuw, van Willem de Kooning tot Joep van Lieshout en van Mapplethorpe tot Dumas. Soms zijn de beelden erg illustratief: wordt de chefkok geïntroduceerd, zien we een stilleven met fruit; bij de piloot hoort een (overigens erg mooi) schilderij van een enkel vliegtuigraampje. Dan weer zijn het poëtische associaties of zorgen ze voor contrast, zoals de eindeloze reeks beelden van vrouwen die zich in hun geslacht laten kijken, die een uitgebreid gesprek over eten begeleidt.

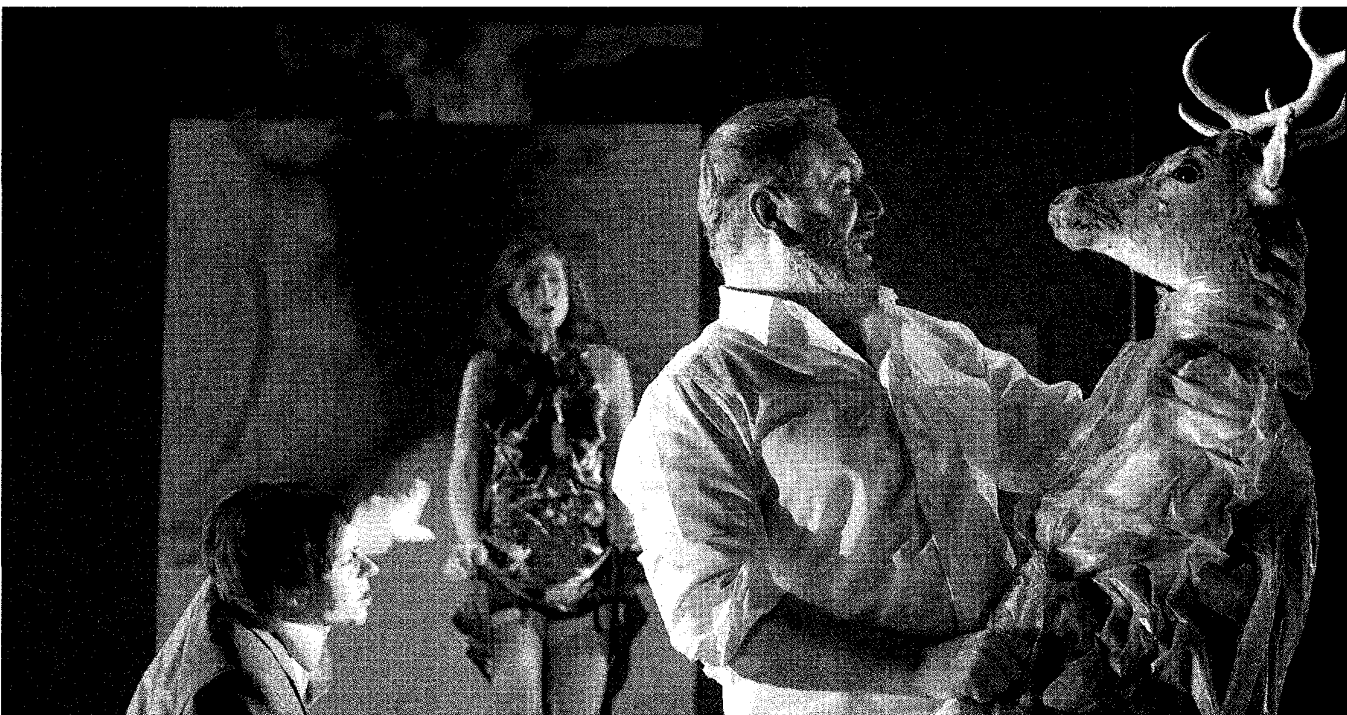
Sowieso bestaat de tekst voornamelijk uit beschrijvingen van en lofzangen op eten. Recepten en menu's worden met erotische wellust voorgedragen; als de kok ruikt aan een van de vele slijpjes die de prostituee uittrekt, is zijn eerste associatie citroenmeringue. Eten en seks hebben voor deze mannen van positie gewisseld. Ze zijn ook niet zo oud als in de film en minder viriel, bijna fatjes met hun sjaaltjes, hun hoedjes en hun vestjes waarvoor ze elkaar complimentjes geven.

Zo is de link met het consumptiehedonisme makkelijk gelegd. Maar juist de beeldcollage en de copieuze stijl geven aan dat het Simons om meer gaat, namelijk de waarde van kunst zelf. Wij laten ons kunst opdienen om te consumeren, en dat is net zo decadent als deze mannen die zich dood eten. En dat is een inzicht om nog lang op te kauwen.

SIMON VAN DEN BERG

Recepten en menu's worden met erotische wellust voorgedragen

La Grande Bouffe: regisseur Johan Simons legt een link met consumptiehedonisme.

FOTO TONEELGROEP AMSTERDAM